

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN

Họ và tên: Mai Thị Hồng Hải

Tên luận án: Dân ca xường của người Mường Thanh Hoá - tiếp cận từ góc độ văn học dân gian.

Chuyên ngành: Văn học dân gian

Mã số: 5.04.07

Tên cơ sở đào tạo: Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn.

NỘI DUNG BẢN TRÍCH YẾU

1. Mục đích và đối tượng nghiên cứu của luận án

Luận án nhằm dựng lại diễn xướng sinh động của xường giao duyên của người Mường trên vùng văn hoá xứ Thanh; Làm sáng tỏ vai trò, vị trí của xường trong đời sống văn hoá Mường Thanh Hoá ; đặc biệt là làm rõ những giá trị nổi bật của xường chủ yếu ở góc độ nghệ thuật ngôn từ của sáng tác dân gian; Góp phần bảo tồn, phát huy nguồn di sản xường của người Mường nói chung ở Việt Nam.

Thực hiện mục đích trên, luận án tập trung giải quyết các nhiệm vụ sau:

- Điền dã, sưu tầm, ghi chép, khảo sát tư liệu, xác định văn bản xường để nghiên cứu, cùng hình thức diễn xướng của xường.
- Làm rõ những đặc điểm về phương thức sinh hoạt và phương thức thể hiện của xường trên cơ sở tiếp cận đặc trưng loại hình và khám phá thế giới nghệ thuật riêng biệt của xường.
- Đề xuất một vài giải pháp nhằm góp phần bảo tồn, phát huy xường trong cuộc sống văn hoá tinh thần của người Mường hiện nay.

2. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng

Luận án được thực hiện trên cơ sở phối hợp các phương pháp nghiên cứu chuyên ngành và liên ngành. Một số phương pháp cụ thể như: Phương pháp điền dã thực địa, phương pháp hệ thống, phương pháp phân tích logic lịch sử, phương pháp so sánh loại hình ... Các phương pháp được sử dụng tổng hợp và

có sự ưu tiên mức độ khác nhau cho mỗi phương pháp trong quá trình phân tích.

3. Các kết quả chính và kết luận

Chương 1: Giải quyết được những vấn đề về bản chất xã hội của xường. Khái niệm cơ bản về "xường" được làm rõ, và việc phân loại xường được phân tích sâu.

Luận án đã mô tả diễn xướng sinh động của một cuộc xường, mô hình hoá trình tự diễn xướng một cuộc xường, đánh giá vai trò, vị trí của xường trong đời sống văn hoá tinh thần của người Mường Thanh Hoá.

Chương này được triển khai đảm bảo có tính thực chứng với những cơ sở lý luận làm nền để đi vào giải quyết những vấn đề ở chương 2 và chương 3.

Chương 2: Từ việc phân tích những phạm trù nghệ thuật cơ bản của xường như: Quan niệm nghệ thuật về con người, thời gian nghệ thuật, không gian nghệ thuật, luận án đã phân tích, luận giải làm sáng tỏ những vấn đề về bản chất nghệ thuật của xường. Trong khi trình bày các phạm trù nghệ thuật đó, luận án đi sâu vào những khía cạnh có tính đặc trưng loại hình và có tính độc đáo bản sắc của tộc người Mường.

Chương 3: Luận án nêu và phân tích một số thành tố nghệ thuật: Kết cấu, ngôn ngữ và thể thơ của xường. Từ đó luận giải và khái quát những nét đặc sắc riêng biệt về phương tiện thể hiện của xường.

Kết luận chung: Đề tài luận án có tính cấp thiết, có ý nghĩa khoa học và thực tiễn. Đây là chuyên khảo đầu tiên về dân ca xường giao duyên của người Mường ở Thanh Hoá. Kết quả bước đầu của luận án là đã làm sáng tỏ được bản chất xã hội và bản chất nghệ thuật của thể tài xường của người Mường Thanh Hoá, và có lẽ cũng có giá trị phổ biến ở mức độ nhất định đối với di sản xường của người Mường nói chung ở Việt Nam.

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

GS.TS Lê Chí Quế

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Mai Thị Hồng Hải